

Затверджую:



Президент
Міжнародного благодійного фонду
«Карітас України»

Т. Ставничі

16.01.2026

(дата)

**ПОЛІТИКА НЕУПЕРЕДЖЕНОСТІ, РІВНОСТІ ТА
ІНКЛЮЗИВНОСТІ
Міжнародного благодійного фонду «Карітас України»**

1. Мета

- 1.1.** Міжнародний благодійний фонд «Карітас України» (надалі – «**Карітас України**») поважає і цінує гідність та права кожної людини, прагне застосовувати справедливі та інклюзивні підходи, які базуються на принципах Соціального вчення Католицької Церкви, з дотриманням Загальної декларації прав людини та Конституції України. Карітас України визнає, що унікальність кожної людини за різними ознаками є цінним ресурсом, що збагачує нашу організацію, громади та суспільство.
- 1.2.** Політика неупередженості, рівності та інклюзивності (надалі – «**Політика**») розроблена з метою підтримки безпечного та інклюзивного середовища у мережі Карітасу України і:
- визначає принципи неупередженості, рівності, інклюзивності та очікування щодо них;
 - закріплює зобов'язання Карітасу України щодо формування робочого та організаційного простору, заснованого на цих принципах;
 - базується на ідентичності, цінностях та принципах Карітасу України, визначених у Кодексі етики та поведінки.
- 1.3.** Наявність практик неупередженості, рівності та інклюзивності дозволяють Карітасу України: краще розуміти людей і громади, з якими працюють організації-члени мережі Карітасу України; розробляти та реалізовувати доступні та інклюзивні проекти і програми; залучати різноманітні команди; протидіяти дискримінації та цькуванню, а відтак ефективно підтримувати і розвивати безпечну та шанобливу внутрішньо-організаційну культуру.
- 1.4** Політику розроблено відповідно до Статуту Карітасу України, політик та процедур системи Убезпечення у мережі Карітасу України, інших внутрішніх документів, чинного законодавства України, зокрема, але не винятково, Конституції України, Кодексу законів про працю України, Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», і відповідних міжнародних стандартів.

2. Визначення термінів

- 2.1.** Терміни, що використовуються у цій Політиці, застосовуються у значенні, викладеному в Глосарії (Додаток №1).

3. Сфера застосування

- 3.1.** Політика застосовується безпосередньо до:
- 1) Усього персоналу організацій-членів мережі Карітасу України (всіх працівників, керівництва, членів правління, стажерів, волонтерів, студентів, які проходять практику);
 - 2) Афілійованих осіб, що в будь-який спосіб залучаються до реалізації програм, проектів та заходів організацій-членів мережі Карітасу України (партнерських організацій та їх персоналу, донорів проектів, консультантів, підрядників та/або будь-яких інших третіх осіб, в тому числі з числа іноземних).
 - 3) Людей в потребі / бенефіціарів (фізичних осіб, груп чи організацій, які отримують благодійну допомогу, в тому числі відповідну вигоду, прямо чи опосередковано, у рамках реалізації проектів, програм чи заходів організацій-членів мережі Карітасу України).
- 3.2.** Політика застосовується в будь-якому місці та у будь-який час, що включає робочий час та час відпочинку (в тому числі відпустки), на робочому місці та поза ним, на території України, а також за кордоном.

- 3.3. Організації-члени мережі Карітасу України затверджують власні Політики неупередженості, рівності та інклюзивності, що повинні узгоджуватися з цією Політикою. В разі відсутності власної Політики неупередженості, рівності та інклюзивності, під час виконання програм і проєктів спільно з Карітасом України, організації-члени мережі Карітасу України беруть зобов'язання і гарантують дотримання цієї Політики.
- 3.4. Карітас України співпрацює з Персоналом і Афілійованими особами, які аналогічно поважають безпеку, гідність і права всіх людей, а також належно запобігають будь-яким порушенням цієї Політики, відповідно до передбаченої процедури. Будь-які особи, з якими Карітас України вступає в трудові і/або договірні відносини, зобов'язані дотримуватися цієї Політики.
- 3.5. У випадку, якщо за договором з донорською організацією передбачаються більш високі стандарти щодо захисту міжнародно визнаних прав людини, Персонал, залучений до реалізації такого проєкту/програми, зобов'язаний дотримуватися умов, визначених у відповідному договорі.

4. Зобов'язання Карітасу України

- 4.1. Карітас України шанує гідність, права і різноманітність персоналу, афілійованих осіб, людей в потребі (бенефіціарів) та зобов'язується:
- поважати, захищати і просувати права людини, які визнані законодавством України та міжнародними стандартами, для всіх без жодної дискримінації;
 - впроваджувати принципи рівності, неупередженості та інклюзивності у щоденну роботу, взаємовідносини та практики.

5. Принципи неупередженості, рівності та інклюзивності

- 5.1. Керуючись у своїй діяльності цінностями і принципами, визначеними Кодексом етики і поведінки, Карітас України орієнтується на гідність, потреби й права всіх людей без жодних упереджень чи дискримінації.
- 5.2. 1) Неупередженість принцип, що означає визнання, прийняття та повагу до відмінностей між людьми щодо раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними. Карітас України визнає і дотримується принципу неупередженості, який сприяє соціальній згуртованості.
- 5.3. 2) Рівність принцип, що означає створення рівних умов для доступу до ресурсів, можливостей, освіти, праці та участі в суспільному житті для всіх людей, з огляду на рівну гідність, цінність і права незалежно від їхніх характеристик або статусу.
- 5.4. 3) Інклюзивність принцип, відповідно до якого забезпечується повна участь всіх людей, зокрема вразливих груп, у суспільному, економічному та культурному житті на рівних умовах. Вона передбачає усунення бар'єрів і створення середовища, де кожен почуватися прийнятим і має можливість розвиватися.

6. Заборона дискримінації

- 6.1.** Карітас України визнає, що всі особи та/або групи осіб, незалежно від їх певних ознак, мають рівні права і свободи, рівність перед законом, повагу до їх гідності, а також рівні можливості.
- 6.2.** Недопустимою є будь-яка дискримінація та цькування, зумовлені зокрема, та не виключно, такими ознаками, як: раса, колір шкіри, політичні і релігійні переконання, стать, вік, стан здоров'я, інвалідність, етнічне та соціальне походження, громадянство, спосіб життя, сімейний стан, майновий стан, місце проживання, мова, тощо.
- 6.3.** Карітас України застосовує політику нульової толерантності до будь-яких форм дискримінації, цькування, переслідування та домагань.

7. Цілі і завдання щодо застосування принципів неупередженості, рівності та інклюзивності

- 7.1.** Карітас України визначає такі цілі щодо забезпечення неупередженості, рівності та інклюзивності:

- 1) створення і підтримання безпечного та інклюзивного робочого середовища, яке засноване на гідності, доброчесності, довірі і взаємоповазі, надає рівні можливості і сприяє розвитку всього персоналу, без жодних упереджень та дискримінації;
- 2) протидія дискримінації, цькуванню, домаганням та іншим порушенням системи Убезпечення;
- 3) забезпечення безбар'єрного та рівного доступу до проектів і програм Карітасу України для всіх людей в потребі (бенефіціарів) з урахуванням критеріїв вразливості та стандартів надання допомоги в проектній діяльності;
- 4) надання підтримки особам і групам, які є вразливими та маргіналізованими, щоб сприяти їхньому зміцненню і розвитку, а також інформувати їх про діяльність організацій мережі.

- 7.2.** Основні завдання щодо персоналу організацій-членів мережі Карітасу України:

- забезпечити рівний доступ до можливостей працевлаштування, навчання, розвитку та кар'єрного зростання без дискримінації та упередженого ставлення за будь-якою ознакою;
- впроваджувати інклюзивні процедури рекрутингу, створювати умови і надавати рівні можливості для прийому на роботу і залучення до волонтерства для людей різної статі та віку, а також для людей з інвалідністю, ветеранів війни тощо;
- забезпечувати рівну оплату праці за виконання ідентичної роботи з однаковою кваліфікацією в однакових умовах праці для всіх осіб через прозорі кадрові політики та аудит;
- забезпечувати рівні можливості для матерів та батьків, що виховують дітей, відповідно до чинного законодавства України;
- розвивати безпечне та доступне середовище для людей з інвалідністю (підвищення доступності приміщень, комунікацій, інформаційних матеріалів, аудит доступності);
- забезпечувати свободу віросповідання для персоналу включно із заборонаю всіх форм дискримінації через релігійні погляди, неприпустимість примусу до участі в релігійних обрядах, а також осуду за неучасть в них (п. 8.1.6. Кодексу етики і поведінки);
- вживати ефективних заходів, спрямованих на запобігання і протидію дискримінації, цькуванню, домаганням та іншим порушенням системи Убезпечення щодо працівників та волонтерів мережі;
- забезпечити систематичне навчання персоналу з питань убезпечення, а також захисту дітей та вразливих дорослих;
- сприяти підвищенню обізнаності з питань неупередженості, рівності та інклюзивності серед персоналу мережі.

7.3. Основні завдання щодо проектної та програмної діяльності:

- забезпечити включення аналізу вразливих груп і ризиків дискримінації до всіх проектів організацій-членів мережі Карітасу України;
- враховувати потреби цільових груп (людей з інвалідністю, людей різного віку і статі тощо) та міжкультурну різноманітність у всіх програмах Карітасу України;
- розробити і впровадити стандарти інклюзивного надання соціальних послуг і благодійної допомоги;
- забезпечити фізичну, інформаційну і комунікаційну доступність всіх послуг і допомоги, яка надається в мережі, а також враховувати ці показники під час планування та реалізації проектів;
- забезпечити участь бенефіціарів у плануванні і оцінюванні проектів і програм;
- враховувати культурний контекст, статево-віковий розподіл під час планування та реалізації заходів, проектів і програм;
- забезпечити впізнаваність працівників та волонтерів мережі при візитах до людей в потребі (бенефіціарів), що може включати використання легковпізнаваного одягу та аксесуарів з логотипами організацій-членів мережі;
- повідомляти всіх учасників проектів та програм про їх права відповідно до законодавства, зокрема щодо Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»;
- проведення безпекових інструктажів відповідно до Політики і процедур захисту дітей та вразливих дорослих.

7.4. Основні завдання щодо комунікацій:

- забезпечити використання чутливої і недискримінаційної мови в усіх зовнішніх та внутрішніх комунікаціях організацій-членів мережі Карітасу України;
- враховувати представлення і нестереотипне зображення людей у візуальному контенті;
- при створенні інформаційних матеріалів враховувати потреби людей з порушеннями/відсутністю зору та/або слуху, адаптувати їх відповідно до віку і здібностей користувачів (забезпечення сурдоперекладу, субтитрів та інших доступних форм подачі інформації);
- проведення інформаційних кампаній з висвітлення результатів впровадження принципів неупередженості, рівності та інклюзивності в роботу мережі, а також їх популяризації серед громадськості.

8. **Порушення Політики**

- 8.1. Будь-яка поведінка, що створює загрозливу, ворожу, принизливу атмосферу для персоналу, людей в потребі (бенефіціарів), а також афілійованих осіб вважається порушенням цієї Політики, насамперед, всі форми дискримінації, цькування, домагання і переслідування. Всі випадки порушення цієї Політики розглядаються як порушення системи Убезпечення і є підставою для притягнення до дисциплінарної відповідальності.

9. **Повідомлення про порушення**

- 9.1. Персонал та афілійовані особи зобов'язані повідомляти про будь-які обґрунтовані підозри та/чи факти порушення системи Убезпечення протягом 24 годин з моменту, коли дізналися/повинні були дізнатися про такі зловживання, через встановлені канали зворотного зв'язку:

- ✓ електронною поштою: feedback@caritas.ua;
- ✓ онлайн формою на сайті Карітасу України;
- ✓ дзвінком на гарячу лінію Карітасу України;

✓особисто ОБВСУ.

9.2. Повідомлення про порушення вимог цієї Політики розглядатимуться відповідно до Процедури розгляду звернень чутливого характеру та надання зворотного зв'язку у мережі Карітас України.

10. Захист викривачів

10.1. Карітас України забороняє застосовувати репресивні заходи проти будь-якої особи, яка повідомила про підозру чи порушення цієї Політики. Категорично не допускається дискримінація, цькування або переслідування особи, яка повідомила про підозру чи порушення цієї Політики. Будь-яка особа, яка повідомила про підозру чи порушення цієї Політики, і у зв'язку з чим щодо неї застосовані репресивні заходи, присутня дискримінація, цькування чи переслідування повинна заявити про порушення системи Убезпечення через канали зворотного зв'язку відповідно до п. 9.1. цієї Політики.

11. Захист інформації та конфіденційність

11.1. Персонал та афілійовані особи зобов'язані забезпечувати захист і конфіденційність усієї інформації про людей в потребі (бенефіціарів) відповідно до вимог законодавства України, «Політики конфіденційності та захисту персональних даних» і Політики Убезпечення.

12. Відповідальність

12.1. Усі особи, які працюють в організаціях-членах мережі Карітасу України, а особливо керівники, несуть відповідальність за дотримання положень цієї Політики.

12.2. У разі виявлення порушень вимог Політики персонал несе відповідальність відповідно до Статуту, політик і процедур системи Убезпечення, внутрішніх документів Карітасу України та норм чинного законодавства України. Доведене свідоме й навмисне порушення персоналом положень цієї Політики є підставою для дисциплінарної відповідальності, яка передбачена Кодексом законів про працю України та Правилами внутрішнього трудового розпорядку Карітасу України.

13. Прикінцеві положення

13.1. Політика має переглядатися та оновлюватися не рідше, ніж раз на два роки. Всі зміни та доповнення до Політики вносяться шляхом викладення її в новій редакції. Після затвердження нової редакції Політики, попередня втрачає чинність.

13.2. Після затвердження ця Політика надається для ознайомлення всім особам, що входять до числа персоналу на дату затвердження. З метою сприяння ознайомленню і обізнаності всіх зацікавлених осіб, Політика розміщується у відкритому публічному доступі на вебсайті Карітасу України.

13.3. Політика нерозривно пов'язана з іншими політиками Карітасу України, зокрема політиками та процедурами системи Убезпечення Карітасу України.

13.4. Політика набуває чинності з першого числа місяця наступного за місяцем, у якому відбулось його затвердження.

Глосарій

1. **Безбар'єрність** принцип, за якого середовище, послуги, інформація і транспорт є доступними для всіх людей, незалежно від віку, статі чи стану здоров'я. Це ключовий компонент створення інклюзивного суспільства.
2. **Вразливі групи** особи або групи, які мають підвищений ризик дискримінації, виключення або насильства через соціальні, економічні чи фізичні фактори.
3. **Гідність людини** основоположний принцип, який визнає, що людина створена за образом Божим і має невід'ємну цінність, незалежно від соціального чи фізичного статусу. Це головна основа всіх дій Карітасу. Право на повагу до гідності особи гарантовано Конституцією України.
4. **Дискримінація** ситуація, за якої особа та/або група осіб за їх ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, встановленій законодавством України та міжнародно визнаними стандартами.
5. **Дискримінація за ознакою інвалідності** будь-яке розрізнення, виключення чи обмеження з причини інвалідності, метою або результатом якого є применшення або заперечення визнання, реалізації або здійснення нарівні з іншими всіх прав людини й основоположних свобод у політичній, економічній, соціальній, культурній, цивільній чи будь-якій іншій сфері. Вона включає всі форми дискримінації, у тому числі відмову в розумному пристосуванні¹.
6. **Дискримінація за ознакою статі** ситуація, за якої особа та/або група осіб за ознаками статі, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами або привілеями в будь-якій формі, встановленій Законом України "Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні", крім випадків, коли такі обмеження або привілеї мають правомірну об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними².
7. **Доступність** усунення фізичних бар'єрів і, навпаки, створення таких умов, за яких

¹ Конвенція ООН про права людей з інвалідністю від 13.12.2006 р., ратифікована Україною від 16.12.2009 р. (дата набрання чинності: 06.03.2010 р.)

² Закон України №2866-IV від 08.09.2005 «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»

кожна людина буде почуватися комфортно у тому чи іншому просторі. Повна доступність передбачає, що людина зможе користуватися навколишнім простором самостійно, тобто без сторонньої допомоги. Доступність буває не тільки архітектурною, а й інформаційною.

8. Доступність у комунікаціях
включає використання мов, текстів, абетки Брайля, тактильного спілкування, великого шрифту, доступних мультимедійних засобів, так само, як і друкованих матеріалів, аудіо засобів, простої мови, читців, а також підсилювальних і альтернативних методів, способів та форматів спілкування, зокрема доступної інформаційно-комунікаційної технології³.
9. Інвалідність
результат взаємодії осіб, які мають стійкі порушення здоров'я, з різними бар'єрами (фізичними, соціальними, інформаційними, поведінковими), які перешкоджають їх повній і ефективній участі в житті суспільства⁴.
10. Інклюзія
процес забезпечення повної участі всіх людей, зокрема вразливих груп, у суспільному, економічному та культурному житті на рівних умовах. Вона передбачає усунення бар'єрів і створення середовища, де кожен почуватися прийнятним і має можливість розвиватися.
11. Недискримінаційна (чутлива) мова
мова, що поважає гідність кожної людини, не містить упереджень, стереотипів або термінів, які знецінюють.
12. Рівність
принцип, що означає створення рівних умов для доступу до ресурсів, можливостей, освіти, праці та участі в суспільному житті для всіх людей, з огляду на рівну гідність, цінність і права незалежно від їхніх характеристик або статусу.
13. Неупередженість
принцип, що означає визнання, прийняття та повагу до відмінностей між людьми щодо раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними. Карітас України визнає і підтримує принцип неупередженості, що сприяє соціальній згуртованості.

³ Конвенція ООН про права людей з інвалідністю від 13.12.2006 р., ратифікована Україною від 16.12.2009 р. (дата набрання чинності: 06.03.2010 р.)

⁴ Конвенція ООН про права людей з інвалідністю від 13.12.2006 р., ратифікована Україною від 16.12.2009 р. (дата набрання чинності: 06.03.2010 р.)